

Sygn.akt III AUa 556/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Sędziowie: SA Barbara Orechwa-Zawadzka

SA Marek Szymanowski

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 stycznia 2018 r. w B.

sprawy z odwołania A. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni A. P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 maja 2017 r. sygn. akt V U 208/17

I. oddala apelację;

II. zasądza tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Białymstoku) na rzecz adwokata J. O. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych powiększoną o kwotę należnego podatku VAT.

SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Marek Szymanowski

III AUa 556/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 III 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. dokonał waloryzacji należnej A. P. emerytury, zaś decyzją z dnia 27.XII.1991 r. Centralna Dyrekcja Okręgowych Kolei Państwowych podwyższyła emeryturę kolejową wnioskodawczyni.

Odwołanie od powyższych decyzji wniosła A. P., twierdząc, że wypłacone jej świadczenie emerytalne jest zaniżone.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 30 V 2017 r. oddalił odwołanie od decyzji z 1.03.2017 r. oraz odrzucił odwołanie od decyzji z 27 XII 1991 r. Z ustaleń Sądu wynika, że decyzją z dnia 27 XII 1991 r. na podstawie art. 16-22 i 23 ustawy z 17.10.1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw podwyższono odwołującej przysługującą jej emeryturę kolejową od 1.12.1991 r. wskaźnikiem wysokości świadczenia 55,36% w ramach waloryzacji. Odwołanie od powyższej decyzji nie zostało złożone.

Zgodnie zaś z art. 477⁹ § 1 kpc – odwołanie od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie od organu, który wydał decyzję w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji.

Stosownie do treści art. 477⁹ § 3 kpc – Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego. Zdaniem Sądu Okręgowego wniesienie odwołania w niniejszej sprawie po upływie 26 lat od otrzymania decyzji świadczy o tym, iż zostało ono wniesione z nadmiernym przekroczeniem terminu.

Bezsporne jest, że wszystkie kolejne decyzje ustalające wysokość świadczenia A. P. do wydania decyzji z 1 III 2017 r. są prawomocne. Odwołanie od decyzji z 1 III 2017 r. jest natomiast niezasadne.

Zasady waloryzacji zostały określone w art. 88-94 ustawy emerytalnej. W myśl art. 88 powołanej ustawy emerytury i renty podlegają corocznie waloryzacji od 1 III. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia i podstawy jego wymiaru przez wskaźnik waloryzacji. Waloryzacji podlega kwota świadczenia i podstawa jego wymiaru w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację.

Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie organ rentowy dokonał waloryzacji należnego wnioskodawczyni świadczenia mnożąc kwotę emerytury ustalonej na 28 II 2017 r. tj. 1360,44 zł przez wskaźnik waloryzacji, który wynosi 100,44%. Wobec tego, że kwota podwyżki jest niższa niż 10 zł wysokość zwaloryzowanej emerytury została ustalona poprzez dodanie do kwoty świadczenia przysługującego na dzień 28 II 2017 r. kwoty waloryzacji w wysokości 10 zł.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wskazane zasady waloryzacji są jednolite dla wszystkich emerytów. Wysokość wskaźnika waloryzacji wynika z przepisów ustawy emerytalnej i jest całkowicie niezależna od innych okoliczności.

Powołując się na wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wniosła A. P., podnosząc iż należna jej emerytura jest zaniżona, począwszy od 1992 r. Ponadto wskazywała, że mają do niej zastosowanie przepisy Rady Ministrów z 17 VII 1981 r. w sprawie szczegółowych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników społecznych zakładów pracy w okresie do 31 XII 1981 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Na wstępie należy zauważyć, iż w sporach z zakresu ubezpieczeń społecznych Sądy rozpoznają odwołania od decyzji organów rentowych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ i art. 477¹⁷ kpc) i w tym zakresie podlega ona kontroli Sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności jak i merytorycznej zasadności. Sąd Okręgowy nie miał więc uprawnień do przeanalizowania wszystkich decyzji poczynając od 1983 r. dotyczących przyznania, a następnie przeliczenia emerytury odwołującej, w celu ustalenia ich poprawności pod względem merytorycznym i prawnym. Słusznie Sąd I-ej instancji zauważył, że decyzja z 27 XII 1991 r. dotycząca waloryzacji emerytury, poczynając od 1.12.1991 r. jest prawomocna.

Pomimo prawidłowego pouczenia o sposobie i terminie wniesienia odwołania od wskazanej decyzji, odwołująca aż do 2017 r. nie skorzystała z tej możliwości.

Zgodnie z art. 477 § 3 – Sąd odrzuci odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba, że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się. Zdaniem Sądu Apelacyjnego niezależnie od sytuacji życiowych i przyczyn losowych złożenie odwołania po upływie 26 lat jest zdecydowanie nadmiernym opóźnieniem, zwłaszcza gdy porówna się ten okres z przewidzianym prawem terminem jednomiesięcznym. Tak więc słusznie Sąd Okręgowy odrzucił odwołanie od decyzji z 27 XII 1991 r. Co się zaś tyczy decyzji z 1 III 2017

r. dotyczącej waloryzacji emerytury, to trafnie Sąd I-ej instancji stwierdził, że organ rentowy dokonał waloryzacji emerytury wnioskodawczyni na zasadach przewidzianych w art. 88-94 ustawy emerytalnej. Zawarte, w podanych wyżej przepisach, unormowania przewidują coroczną (od 1 III) cenowo- płacową waloryzację automatyczną emerytur i rent przyznanych przed terminem waloryzacji. Polega ona na pomnożeniu kwoty świadczenia oraz jego podstawy wymiaru (w wysokości przysługującej w ostatnim dniu lutego roku przeprowadzenia waloryzacji) przez wskaźnik waloryzacji. W stosunku do otrzymywanych emerytur i rent waloryzację przeprowadza się z urzędu (na bieżąco). Zdaniem Sądu Apelacyjnego organ rentowy prawidłowo dokonał waloryzacji przysługującego ubezpieczonemu świadczenia. Wysokość zwaloryzowanej emerytury została ustalona według obowiązujących przepisów prawa, na podstawie prawidłowego wskaźnika waloryzacji wynoszącego 100,44%. Wskaźnik ten stosownie do powołanych wyżej przepisów został pomnożony przez kwotę świadczenia ustalonego na ostatni dzień lutego 2017r. Waloryzacja to czynność formalno-techniczna skutkująca wzrostem zwaloryzowanego świadczenia do kwoty równej iloczynowi kwoty świadczenia oraz wskaźnika waloryzacji.

W ramach przeprowadzonej waloryzacji nie dochodzi do istotnych zmian w zakresie wysokości samego świadczenia. Dlatego decyzja waloryzacyjna nie otwiera sporu co do przeliczenia świadczenia poddanego waloryzacji, ale nie stoi na przeszkodzie ponownemu ustaleniu wysokości świadczenia, o ile zajdą przesłanki określone w art. 109-114 ustawy emerytalnej.

Marginalnie należy jedynie stwierdzić, że A. P. została przyznana emerytura decyzją z 31.12.1983 r. poczynając od 1.06.1983 r. na podstawie ustawy z 28.04.1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, która została uchylona na mocy art. 195 ust. 7 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zatem do odwołującej nie mają zastosowania przepisy z 17 VII 1981 r. w sprawie szczegółowych zasad przechodzenia na emeryturę pracowników uspołecznionych zakładów pracy w okresie do dnia 31 XII 1981 r.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji wyroku na mocy art. 385 kpc.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 15 ust. 2 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1801 ze zm.).

SSA Barbara Orechwa-Zawadzka SSA Bożena Szponar - Jarocka SSA Marek Szymanowski